

FOTO: THOMAS ÖBERG
Vandra varsamt i nornaskogen.
Tread carefully in the Fairy-Slipper woods!

FOTO: THOMAS ÖBERG
Den lilla orkidén norna blommar i maj-juni.
The Fairy-Slipper is a small orchid that blooms in May-June.

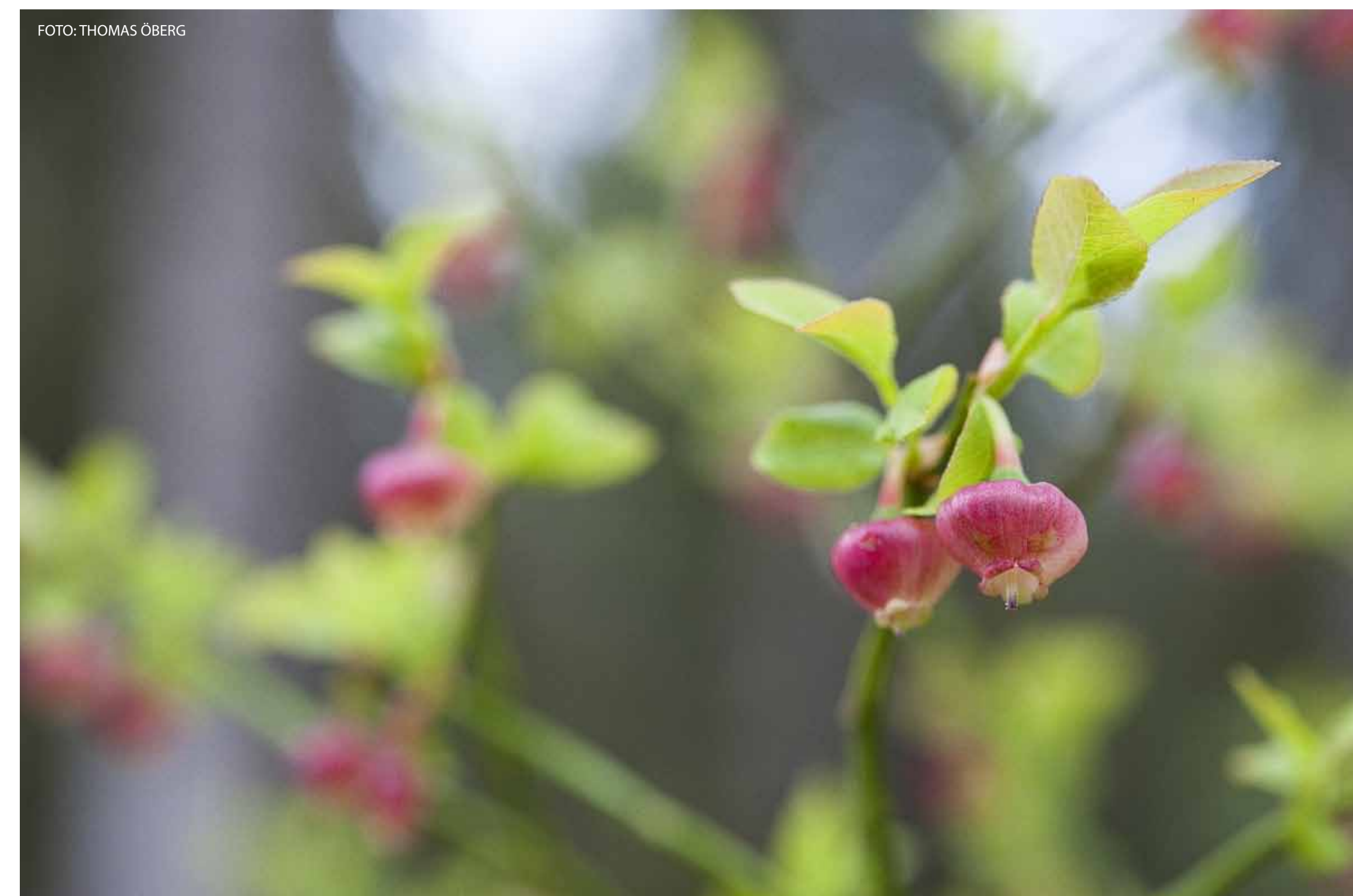

FOTO: THOMAS ÖBERG
Samtidigt blommar blåbär.
The Bilberry flowers at the same time.

Nornan

Här i skogen blommar den lilla nornan.
Den är en sällsynt, rosa orkidé, som bara finns i Norrland.
Nornan blommar i maj-juni, mellan sälg- och blåbärsblomning.
Följ spången, för att inte trampa sönder plantorna.

Vandra varsamt

Alla orkidéer är fridlysta, de får inte plockas och är dessutom näst intill omöjliga att omplantera. Nornan blommar där inne i granarnas skugga. Den vill ha gammelskog och är känslig för avverkning, maskinkörning och markberedning i skogen. För dig som besökare gäller att gå fram varsamt för att inte trampa på de spröda blommorna.

Som en jätteblåbärsblomma

Nornan blommar samtidigt med blåbär. Blåbärsriset lockar till sig pollinerande humlor som vill suga nektar från blåbärsblommorna för att få energirikt flygbränsle. Plötsligt ser humlan nornan, kanske tycker den att det är en jätteblåbärsblomma med mycket mat. Den kryper långt in i nornablomman, lockad av dess vaniljdof, men här finns ingen nektar. Humlan för nornapollen vidare till nya nornor och hjälper till att pollinera dem.

LULEÅ KOMMUN

På skalgrus

Många orkidéer trivs med kalk i marken. Så gör också nornan, men den är inte den mest krävande. Den kalk den kan hitta här är säkert från skalgrus, krossade blåmusslor i marken från den tid då Bottenviken var mycket saltare än idag och vattnet gick trettio meter högre upp. Idag finns blåmusslor i havet upp till Umeåtrakten.

Calypso

Nornan heter *Calypso bulbosa* på latin. Calypso var Atlas dotter i grekisk mytologi, den sköna nymf som höll Odysseus kvar som skeppsbruten på en ö i sju år. Så vacker var nymfen Calypso, och så vacker är nornan än idag! Någon calypsomusik hörs däremot inte här i granskogen, men kanske rödhakesång, järpvissling och trastflöjt.

ENGLISH

Fairy Slipper

The little Fairy-Slipper (*Calypso bulbosa*) blooms in this forest. It is a rare, pink orchid found only in northern Sweden. The Fairy-Slipper blooms in May – June. Follow the plankway, lest you tread on the fragile plants.

All orchids are protected by law. They may not be picked and are in addition practically impossible to replant. The Fairy-Slipper blooms in old-growth forest and is sensitive to felling. The flowers are pollinated by bees.

Many orchid species thrive on lime-rich ground. This applies to the Fairy-Slipper too, but it is not the most demanding. The lime it finds here is probably from shell fragments – crushed sea mussels in the ground from the time when the Baltic Sea was saltier than today and reached 30 m higher.